

MAGYAR GERONTOLÓGIA

16. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2024. 16. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

A pszichiátriai betegek jogai, kiemelten a demens ellátás területén

Zakor-Broda Rita Barbara

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar

Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Kulcsszavak: előregedő társadalom, demencia, demens ellátás, betegjog

Magyarország népességének demográfiai összetételében az előregedés folyamata, a korösszetétel változása egyre aggasztóbb jövőképet vetít előre. Az előregedő társadalomban, mind a szociális szektoron belüli ellátás, mind az egészségügyi szektoron belüli szakápolás biztosításának területének egyre nagyobb anomáliával kell szembenéznie. A 65 év feletti korosztály növekvő létszáma, ezen belül nagyrészt demens, valamint önmaguk ellátásában korlátozott, szakmai segítségre szoruló emberek ellátását kell jelenleg is, és a jövőben is egyre nagyobb mértékben biztosítani az ellátórendszereknek. Egy olyan aktuális problémával állunk szemben, amelyben szinte minden család közvetlenül, vagy közvetve érintett. Nemcsak a szakmai ellátás biztosítása jelent megoldandó feladatot a családtagok számára, hanem az ellátás során a speciális helyzet jogi szabályozásának megismerése, a jogok és kötelezettségek ismerete az ellátást nyújtó, valamint a betegek és hozzátartozóik számára.

A demencia a XXI. század egyfajta új „népbetegsége”, vagy akár azt is mondhatjuk, hogy a társadalmi működés betegsége, hiszen az előregedő társadalmak hívták életre. Az idősek és a

demensek számának növekedése szükségessé teszi a demens ellátáshoz kapcsolódó szakmai és jogi tudás folyamatos megosztását nem csupán a szakemberek számára, de az egyszerű családtagok számára is, akik otthon gondozzák demens rokonaikat. A demens ellátáshoz fűződő szociális szolgáltatások szabályozása kiemelt feladat ahhoz, hogy a demens betegek éleltszakasztól és belátási képességüktől függetlenül méltóságteljes életet élhessenek.

Előadásomban a pszichiátriai betegek, különös tekintettel a demens személyek helyzetét, ellátásuk és jogaik sajátos jellegzetességeit kívánom bemutatni. A témabemutató tekintetében elengedhetetlennek tartom az alapvető emberi jogok aspektusából történő jogszabályi környezet bemutatását, kitérve a hazai és nemzetközi jogforrásokra és irányelvekre. Kronológiai vonatkozásban vizsgálom a pszichiátriai beteghez való viszonyulást és az alapvető releváns fogalmi keret tisztázásával helyezem a tématerületet komplex bemutatásba. Jellemzem az intézményes gyógykezelés lehetőségeit, illetve kitérek azon jogszabályi sajátosságokra, jogokra, kötelezettségekre, amelyek a célcsoport ellátását nagymértékben meghatározzák és elengedhetetlenek az ellátás jogszabályi környezetnek való megfelelő működéséhez.

Az érintett téma bemutatásában arra keresem a választ, hogy milyen interdiszciplináris, szakmaközi együttműködések jelentenének megoldást az érintett célcsoport magasabb erkölcsi és szakmai színvonalú ellátásának biztosítására.